

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o boji proti korupci ve sportu

(2019/C 416/03)

RADA A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

1. Podstata sportu spočívá v radosti z úsilí, výchovné hodnotě dobrého příkladu, společenské odpovědnosti a respektování všeobecných základních etických zásad ⁽¹⁾.
2. Korupce ve sportu není novým jevem. V posledních 20 letech vyšla najevo řada případů korupce v důsledku výrazných změn v odvětví sportu, zejména v souvislosti s rostoucí komercializací a mediálním pokrytím sportu, jež mají za následek zvýšení příjmů a finančních toků.
3. Boj proti korupci ve sportu má mnoho forem a angažují se v něm různí aktéři, přičemž v průběhu let bylo dosaženo určitých dobrých výsledků.
4. Významné korupční kauzy ukazují, jak mohou případy korupce poškozovat dobré jméno sportu, pokud jde o integritu a fair play. Korupce navíc umožňuje rozmach hospodářské neefektivnosti a podryvá důvěru ve vlády, veřejné instituce a demokracii obecně.
5. Sport se s korupcí potýká jak v oblasti sportovních soutěží, tak v oblasti sportovního managementu ⁽²⁾. Korupce ve sportu nabývá mnoha forem, jako je podplácení, nepřímé úplatkářství, zneužití funkce, manipulace se sportovními soutěžemi a praní peněz. Korupci usnadňuje absence pravidel nebo nedostatečné uplatňování existujících pravidel týkajících se střetu zájmů či tzv. efekt otáčivých dveří mezi veřejnou správou a soukromým sektorem. Korupce může také souviset s dopingem.
6. Korupce ve sportu se projevuje v různých kontextech, od neziskových činností až po činnosti zahrnující významné mezinárodní akce. S ohledem na komplexní povahu korupce ve sportu je pro sportovní management i tvůrce politik značně obtížné odhalovat podstatu problémů a navrhnout opatření k jejich řešení a na ochranu integrity sportu.
7. Na úrovni OSN, a zejména v rámci Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 mezinárodní společenství uznalo, že sport je významný faktor přispívající k udržitelnému rozvoji ⁽³⁾, ale poukázalo i na škodlivé účinky korupce na hospodářský a sociální rozvoj a zavázalo se podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech jejích formách ⁽⁴⁾. Boj proti korupci a spolupráce s partnerskými zeměmi v oblasti podpory protikorupčních opatření jsou součástí politiky rozvojové spolupráce EU a jejích členských států ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Základní principy olympismu, Mezinárodní olympijský výbor, září 2015.

⁽²⁾ Viz definice v příloze.

⁽³⁾ Rezoluce OSN 70/1 – Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 (bod 37) a 73/24 – Sport jako faktor přispívající k udržitelnému rozvoji.

⁽⁴⁾ Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, cíl 16 (dílčí cíl 16.5), <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁵⁾ Bod 50 a oddíl 2.4 nového Evropského konsensu o rozvoji (2017).

JSOU TOHO NÁZORU, ŽE

8. Zatímco konkrétní formy korupce ve sportu jsou již několik let součástí agendy spolupráce na úrovni EU, celkový přístup EU k protikorupčním opatřením v oblasti sportu neexistuje.
9. Úspěšná reakce na tento mnohovrstevný problém v oblasti sportu vyžaduje dlouhodobou strategii, jež by měla zahrnovat stanovení společného přístupu EU k boji proti korupci ve sportu, jakož i určení korupčních rizik, jejich hlavních příčin a existujících právních rámců a mechanismů.

ZDŮRAŽNŮJÍ, ŽE

10. Boj proti korupci ve sportu je společnou odpovědností – a rovněž v zájmu – všech zúčastněných stran v oblasti sportu, včetně vnitrostátních, evropských a mezinárodních sportovních organizací, sportovních klubů, jiných relevantních organizací občanské společnosti, orgánů veřejné správy, donucovacích orgánů, sportovních agentů, sportovců a týmů jejich spolupracovníků, odvětví sázek, laboratoří, sponzorů a médií.
11. Nedostatky v řízení sportovních organizací, jakož i ve veřejném sektoru mohou snižovat jejich schopnost předcházet korupci a bojovat proti ní a ohrozit účast a pracovní podmínky sportovců.
12. Klíčovým prvkem boje proti korupci je ochrana oznamovatelů, zejména pokud jde o zjišťování a odhalování korupce ve sportu.
13. Mezi základní zásady řádné správy ve sportu patří alespoň tyto minimální požadavky: demokratické struktury, pravidelné a otevřené volební postupy, kompetentní a etická organizace a management, odpovědnost a transparentnost rozhodovacích procesů a finančních operací, jakož i spravedlivé zacházení se členy, a to mimo jiné z hlediska genderové rovnosti a solidarity ⁽⁶⁾,
14. Ve Smlouvách jsou korupce, nedovolený obchod s drogami, praní peněz a organizovaná trestná činnost uznány jako některé z oblastí „mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem z důvodu povahy nebo dopadu těchto trestných činů nebo kvůli zvláštní potřebě potírat ji na společném základě“, pro něž lze stanovit minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí ⁽⁷⁾. Je ve společném zájmu zajistit, aby všechny členské státy měly účinné protikorupční politiky a aby Evropská unie členské státy při výkonu těchto činností podporovala, a to i v oblasti sportu.
15. Řídící orgány v oblasti sportu by měly mít možnost si při plnění své úlohy ve všech oblastech sportu zachovat vysokou úroveň samostatnosti. Je však samozřejmé, že tuto samostatnost si musí zasloužit díky řádné správě a dodržování nejvyšších standardů integrity ve svém sportovním odvětví ⁽⁸⁾. Sportovní hnutí již několik let navrhuje projekty, sítě a jiné iniciativy zaměřené na boj proti korupci ve sportu. Při zvažování dalších opatření by tato činnost měla být zohledněna a dále rozvíjena.
16. Evropské a mezinárodní organizace, jako je OSN, OECD, Rada Evropy, Interpol, Europol a skupina G20 ⁽⁹⁾, již zavedly opatření v oblasti boje proti korupci obecně a konkrétněji v oblasti boje proti korupci ve sportu. Opatření EU by měla vycházet z existující mezinárodní spolupráce a tuto spolupráci podporovat a doplňovat v oblastech, kde to bude přínosné.
17. K naplňování společného cíle předcházet korupci a prosazovat řádnou správu mohou přispět stávající a nové formy sítí tím, že propojí mezivládní organizace, mezinárodní sportovní organizace a vlády a znásobí úsilí vynakládané různými zúčastněnými stranami v oblasti boje proti korupci ve sportu. Možným příkladem této budoucí neformální spolupráce může být Mezinárodní partnerství v boji proti korupci ve sportu.

⁽⁶⁾ Viz doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským státům CM/Rec(2005)8.

⁽⁷⁾ Čl. 83 odst. 1 SFEU.

⁽⁸⁾ *Future of Global Sport* (Budoucnost globálního sportu), ASOIF, 2019. Viz také Rozvoj evropského rozměru v oblasti sportu, dokument COM(2011) 12 final.

⁽⁹⁾ Lídři zemí skupiny G20 se na zasedání konaném v roce 2017 v Hamburku zavázali, že budou pokračovat v práci na řešení otázky integrity ve sportu, a naléhavě vyzvali mezinárodní sportovní organizace, aby zintenzivnily boj proti korupci dosažením nejvyšších celosvětových standardů v oblasti integrity a boje proti korupci. V tomto ohledu se lídři zemí skupiny G20 zavázali, že budou usilovat o společné pojetí, pokud jde o korupční rizika v souvislosti s nabídkami na pořádání významných sportovních akcí.

18. Při provádění mezinárodních závazků náleží důležitá úloha členským státům. Ve spolupráci se sportovními organizacemi by měly prosazovat a podporovat dodržování zásad řádné správy na celostátní, regionální a místní úrovni, a to zejména uplatňováním politiky nulové tolerance korupce ve sportu, sledováním toho, zda se jejich sportovní hnutí řídí zásadami řádné správy, nebo zahrnutím řádné správy mezi kritéria pro udělování veřejných grantů v oblasti sportu.
19. Úspěšné provádění protikorupčních opatření na všech úrovních bude vyžadovat účinnou spolupráci mezi existujícími relevantními strukturami a kombinaci zdrojů.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH

20. Zintenzivnily úsilí zaměřené na předcházení korupci ve sportu a boj proti ní, a to i tím, že zajistí zavedení vhodných legislativních a donucovacích opatření.
21. Podněcovaly a prosazovaly opatření a činnosti, jejichž cílem je zamezit odvetným opatřením a zakázat je, a zavedly opatření na ochranu oznamovatelů před dočasným zproštěním výkonu služby, převedením na nižší pozici a zastrahováním či před jinými formami odvetných kroků, při plném respektování práv všech stran.
22. Ve spolupráci se sportovními organizacemi vypracovaly či přezkoumaly národní akční plány či nástroje pro předcházení korupci ve sportu a boj proti ní s cílem prosazovat politiku nulové tolerance korupce ve sportu.
23. Prosazovaly řádné provádění a monitorování zásad řádné správy sportovním hnutím s cílem předcházet korupci ve sportu.
24. Prozkoumaly možnosti, pokud jde o poskytování veřejných finančních prostředků na základě závazku organizací provádět opatření související s řádnou správou a bojem proti korupci.
25. Zvyšovaly informovanost a zajistily počáteční a další vzdělávání a odbornou přípravu příslušných pracovníků, včetně osob působících v oblasti vymáhání práva, a zúčastněných stran podílejících se na protikorupčních politikách týkajících se sportu.
26. Společně s Komisí prozkoumaly možnosti řešení patové situace v souvislosti s Úmluvou Rady Evropy o boji proti manipulaci se sportovními soutěžemi, která vstoupila v platnost dne 1. září 2019, s cílem umožnit EU a všem jejím členským státům dokončit své příslušné ratifikační postupy a co nejdříve k úmluvě přistoupit.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY

27. S ohledem na činnost, jež byla dosud v této oblasti vykonána, předložila návrh uceleného meziodvětvového akčního plánu, včetně případného návrhu doporučení Rady, na téma korupce v oblasti sportovních soutěží a v oblasti sportovního managementu.
28. Podporovala spolupráci a součinnost s členskými státy a mezi nimi, jakož i s dalšími mezinárodními organizacemi a sítěmi, zejména s Radou Evropy, a zvyšovala povědomí o této spolupráci a jejích výsledcích.
29. Zajistila a posílila dialog mezi veřejnými orgány a sportovním hnutím o boji proti korupci ve sportu a společně s mezinárodními sportovními organizacemi podporovala iniciativy zaměřené na předcházení korupci při mezinárodních akcích a přeshraničních sportovních soutěžích.
30. Posoudila, jak mohou programy a nástroje v rámci příštího víceletého finančního rámce podpořit provádění protikorupčních opatření ve sportu.

31. Využívala finančních prostředků programu Erasmus+ vyčleněných na sport, jakož i dalších příslušných programů financování s cílem podpořit preventivní opatření týkající se boje proti korupci a řádné správy v oblasti sportu, stejně jako výměnu osvědčených postupů a politik mezi členskými státy a zúčastněnými stranami.
32. Zvážila možnost začlenění korupce ve sportu do programu EU pro sdílení zkušeností s bojem proti korupci ⁽¹⁰⁾ a zohledňovala sport ve svých iniciativách týkajících se boje proti korupci.
33. Nadále byla nápomocna orgánům členských států prostřednictvím Útvaru na podporu strukturálních reforem s cílem zlepšit předcházení korupci ve sportu a boj proti ní.

VYZÝVÁ SPORTOVNÍ HNUTÍ, ABY

34. Zvýšilo úsilí o zachování integrity sportu a dále se angažovalo v oblasti předcházení korupci ve sportu a boje proti ní tím, že bude přijímat iniciativy zaměřené na účinná protikorupční opatření a sankce, a to na základě posouzení rizik, a že je bude provádět od základní až po nejvyšší úroveň při uplatnění přístupu nulové tolerance.
35. Přijalo udržitelné přístupy a angažovalo se ve věci kodexu chování pro řádnou správu, včetně důkladného systému k zajištění dodržování pravidel, jehož součástí bude monitorování, ukládání sankcí a budování kapacit.
36. Zvyšovalo informovanost, zajišťovalo počáteční a další vzdělávání a odbornou přípravu, předkládalo doporučení a šířilo osvědčené postupy v oblasti předcházení korupci ve sportu na všech úrovních, včetně oblasti řádné správy.
37. Přijímalo vhodné disciplinární předpisy a postupy s cílem potrestat ty, kdo se podílejí na korupci, jakož i vhodná opatření na ochranu oznamovatelů při plném respektování práv všech stran.
38. Pro účely veřejného financování spolupracovalo s veřejnými orgány při vytváření norem pro řádnou správu a při posuzování dodržování těchto norem.
39. Spolupracovalo s donucovacími orgány, agenturami a organizacemi odpovědnými za boj proti korupci.

⁽¹⁰⁾ Program pro sdílení zkušeností zahájila Evropská komise v roce 2015 s cílem podpořit členské státy, místní nevládní organizace a další zúčastněné strany při řešení konkrétních problémů, na něž poukázala zpráva EU o boji proti korupci (zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu – Zpráva o boji proti korupci v EU, COM(2014) 38 final, 3.2.2014).

PŘÍLOHA K PŘÍLOZE

1. Referenční dokumenty

Rada Evropské unie a zástupci vlád členských států zasedající v Radě připomínají tyto dokumenty:

Evropská unie

- Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropské unie nebo členských států z roku 1997 a rámcové rozhodnutí o boji proti korupci v soukromém sektoru z roku 2003;
- Bílá kniha Evropské komise o sportu, zejména kapitola 4.6 týkající se korupce, praní peněz a dalších forem finanční trestné činnosti (červenec 2007) ⁽¹⁾;
- Zásady řádné správy ve sportu (září 2013) – skupina odborníků EU zabývající se řádnou správou ve sportu (2011–2014);
- Nařízení (EU) č. 1288/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program „Erasmus+“: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušují rozhodnutí č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES ⁽²⁾;
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. června 2015 o nedávných odhalených případech korupce na vysoké úrovni ve FIFA (2015/2730(RSP)) ⁽³⁾;
- Závěry Rady o posílení integrity, transparentnosti a řádné správy při významných sportovních akcích (květen 2016) ⁽⁴⁾;
- Podpora stávajících zásad řádné správy (červenec 2016) – skupina odborníků EU zabývající se řádnou správou ve sportu (2014–2017); ⁽⁵⁾
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. února 2017 s názvem „Integrovaný přístup k politice v oblasti sportu: řádná správa, dostupnost a integrita“ (2016/2143(INI)) ⁽⁶⁾;
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu (1. července 2017 až 31. prosince 2020) ⁽⁷⁾;
- „Mapování korupce ve sportu v EU“, které pro Evropskou komisi provedla společnost Ecorys (prosinec 2018) ⁽⁸⁾;
- Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Komise k novému Evropskému konsensu o rozvoji: „Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“, bod 50 a oddíl 2.4 ⁽⁹⁾;
- Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o posouzení rizik praní peněz a financování terorismu, která mají dopad na vnitřní trh a souvisejí s přeshraničními činnostmi (červenec 2019, COM (2019) 370 final), zejména kapitola 2.1.6.1.1 týkající se profesionálního fotbalu;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (PE-CONS 78/19) ⁽¹⁰⁾;
- Platforma Evropské komise pro zveřejňování závazků v oblasti řádné správy;

Organizace spojených národů

- Úmluva Organizace spojených národů proti korupci (2003);
- Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu (2005);
- Úmluva Organizace spojených národů proti korupci; strategie na ochranu proti korupci při významných veřejných akcích (2013);

⁽¹⁾ COM/2007/0391 final.

⁽²⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 50.

⁽³⁾ Úř. věst. C 407, 4.11.2016, s. 81.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 212, 14.6.2016, s. 14.

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=25002&no=1>

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 2.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 189, 15.6.2017, s. 5.

⁽⁸⁾ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1>

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 210, 30.6.2017, s. 1.

⁽¹⁰⁾ <https://data.council.europa.eu/doc/document/PE-78-2019-INIT/cs/pdf> – *znění přijaté Radou dne 7. října 2019, dosud nezveřejněno v Úř. věst. EU.*

- Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 (2015) ⁽¹⁾;
- Kazaňský akční plán přijatý na šesté mezinárodní konferenci UNESCO za účasti ministrů a vyšších úředníků odpovědných za oblast tělesné výchovy a sportu, MINEPS VI (2017);

Rada Evropy

- Doporučení CM/Rec(2018)12 Výboru ministrů určené členským státům ohledně podpory řádné správy ve sportu;
- Antidopingová úmluva Rady Evropy (ETS č. 135);
- Občanskoprávní úmluva Rady Evropy o korupci (ETS č. 174), Trestněprávní úmluva o korupci (ETS č. 173) a její dodatkový protokol (ETS č. 191);
- Úmluva Rady Evropy o boji proti manipulaci se sportovními soutěžemi (ETS č. 215);

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

- Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, přijatá na vyjednávací konferenci dne 21. listopadu 1997;
- Doporučení Rady týkající se daňových opatření pro další boj proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, 25. května 2009 – C (2009) 64;

Různé

- Transparency International: Global Corruption Report: sport (globální zpráva o korupci ve sportu (23. února 2016)
- Prohlášení vedoucích představitelů skupiny G20: Formování propojeného světa (Hamburk 7. a 8. července 2017).

2. Definice

Pro účely těchto závěrů Rady se použijí tyto definice:

„korupcí v oblasti sportovních soutěží“ se rozumí korupce ve sportu, která souvisí s výsledkem nebo průběhem určité sportovní soutěže;

„korupcí v oblasti sportovního managementu“ se rozumí korupce ve sportu, která nesouvisí s výsledkem ani s průběhem určité sportovní soutěže.

⁽¹⁾ Rezoluce Valného shromáždění OSN A/RES/70/1 ze dne 25. září 2015.